

International Inner Wheel

Rapport av Ceja Gregor Hu - IIW FN representant, Wien

Artificiell intelligens kontra könsbaserat våld:

Är FN:s konvention om cyberbrott vår riddare i skinande rustning som kommer till undsättning?

Paneldiskussionen med experterna Patricia Elias, Linda Witong och Pavlina Pavlova sammanställde viktiga insikter om det nyligen undertecknade FN-fördraget mot cyberbrott. Detta fördrag, som färdigställdes den 24 december efter fem års förhandlingar, markerar det första omfattande internationella avtalet som behandlar cyberbrott. Paneldeltagarna uttryckte dock oro över fördragets effektivitet när det gäller att skydda kvinnor och flickor, som i oproportionerligt stor utsträckning drabbas av cyberrelaterade brott.

Inledning och sammanfattning av fördraget

Linda Witong introducerade fördraget och betonade de växande hoten som cyberbrottslighet innebär - intrång (hacking), exploatering av barn på nätet, stölder och terrorism. Hon bekräftade fördragets betydelse men ifrågasatte dess genusinkludering. Trots bredare diskussioner saknar fördraget uttryckliga bestämmelser för att skydda kvinnor och flickor. Till exempel brottsförklarar artikel 14 sexuella övergrepp mot barn på nätet men tar inte specifikt upp könsrelaterade sårbarheter, vilket lämnar en lucka i skyddet. Dessutom behandlades frågor som nätstalking, könsbaserat hat på nätet och exploatering genom deepfakes inte tillräckligt ingående. Witong betonade det akuta behovet av att rätta till dessa brister för att säkerställa att kvinnor och flickor får ett tillräckligt rättsligt skydd.

Utmaningar inom lagstiftning om cyberbrott och internationellt samarbete

Pavlina Pavlova gav en bakgrund till fördragets utveckling. Denna konvention är öppen för alla länder att ansluta sig till; dock kvarstår betydande utmaningar, särskilt när det gäller internationellt samarbete. Många länder har svårt att få tillgång till data relaterad till cyberbrott från privata företag, vilket försvårar brottsbekämpande myndigheters arbete. Dessutom, även om fördraget syftar till att motverka så kallade fristäder för cyberbrott, har vissa länder som är kända för att hysa cyberkriminell verksamhet varit motvilliga till att genomföra heltäckande åtgärder.

När det gäller kön försökte vissa länder försvaga det könsspecifika språket i fördraget. Även om dessa försök inte helt lyckades, är den slutliga texten fortfarande otillräcklig när det gäller att ta itu med könsrelaterade cyberbrott. Trots att fördraget erkänner cyberhot mot kvinnor och flickor, brister det fortfarande i att tillhandahålla effektiva genusvänliga arbetssätt. Bristen på könssuppdelad data försvårar dessutom ytterligare arbetet med att utforma effektiva policys.

Artificiell intelligens och det växande hotet mot kvinnor och flickor

Patricia Elias lyfte fram artificiell intelligens (AI) roll i att förvärpa könsbaserad cyberbrottslighet. Mellan 2019 och 2023 ökade AI-genererat deepfake med 550 %, och 99 % av detta riktade sig mot kvinnor. Trots detta behandlar fördraget inte i tillräcklig hög grad AI-genererat

könsrelaterat våld. Elias förespråkade en separat överenskommelse som både skydd för offer och som kan ställa förövare till svars. Hon betonade att det könsneutrala språket i fördraget inte erkänner den oproportionerliga påverkan på kvinnor och flickor.

Att hantera den digitala könsklyftan

Paneldeltagarna diskuterade den omfattande digitala klyftan mellan könen och påpekade att även äldre kvinnor och de med begränsad teknisk kunskap är sårbara. Elias underströk att nätmobbning är en stor avskräckande faktor för kvinnor som vill engagera sig inom politiken. Avsaknaden av starkt rättsligt skydd här möjliggör att detta beteende kan fortsätta, vilket i sin tur avskräcker kvinnor från att ta på sig ledarskapsroller. Hon betonade behovet av tidig utbildning för att stärka flickors förmåga att hantera digitala hot och uppmuntra deras engagemang inom politik och ledarskap.

Slutsats

Den nyligen undertecknade FN-konventionen mot cyberbrott är ett viktigt steg framåt i kampen mot den globala cyberbrottsligheten. Trots detta visar paneldiskussionen att fördraget ännu inte fullt ut tar hänsyn till de särskilda utmaningar som kvinnor och flickor möter i den digitala världen. Bristen på könsspecifika bestämmelser och data, liksom otillräcklig hantering av AI-relaterade hot, skapar skyddsgap som måste åtgärdas. För att effektivt bekämpa könsbaserat cybervåld och minska den digitala könsklyftan krävs starkare juridiska regelverk, internationellt samarbete och utbildningsinsatser.

Rapporten sammanställdes av
Chiara-Marie Hauser
Medlem i Wien-nordosts Inner Wheelklubb

Översatt av Eva Gille, Nationalrepresentant Inner Wheel Sverige 2024-2025